

יום ראשון ז' באייר תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

כתובות - פ"ג

1. משנה - לבעל יש שלש זכויות בנכסי המלוג: א. יכול למונעה מלמכרם לאחר. ב. פירות. ג. יורשם אם מתה. כיצד שנינו שיכול להסתלק מזכויות אלו?
- כתב לאשתו דין ודברים אין לי בנכסיך - איבד רק את זכותו למונעה מלמכור.
  - דין ודברים אין לי בנכסיך ובפירותיהן - איבד גם את זכות הפירות.
  - לר' יהודה: לא איבד את פירי פירות [היינו פירות שיצאו מקרקע שנקנתה בפירות] עד שיכתוב לה .. ובפירותיהן ובפירי פירותיהן עד עולם.
  - דין ודברים אין לי בנכסיך ובפירותיהן ובפירי פירותיהן בחייך ובמותך - אינו אוכל פירות בחייה ואם מתה אינו יורשה. לרשב"ג: יירשנה - מפני שהמתנה על מה שכתוב בתורה, תנאו בטל. לגירסת רבי חייא: אף בדיבור יכול לוותר על זכויותיו.
2. האומר לשותפו: 'דין ודברים אין לי על שדה זו' או 'אין לי עסק בה' או 'ידי מסולקת הימנה' - לא אמר כלום. כיון שאינו לשון מתנה. כיצד א"כ במשנתנו יכול לוותר בנוסח זה?
- משנתנו עוסקת כשוויתר לה כשהיא עדיין ארוסה לו, וכיון שעוד לא זכה בנכסים יכול לוותר בדרך זו.
- כדברי רב כהנא: נחלה שאינה ירושה מאבותיו, אלא שבאה ע"י נישואיו - יכול להתנות עליה שלא יירשנה. וכרבא: שהאומר אי אפשרי בתקנת חכמים כגון זו שומעין לו - כגון שיכולה אשה שתאמר לבעלה איני ניזונת ואיני עושה. הטעם שלאחר נישואיו אינו יכול למחול על זכותו: לאביי: כיון שידו כידה, ולכן צריך לשון מתנה. לרבא: ידו אף עדיפה מידה. הנפקא מינה בין אביי לרבא: שומרת יבם שנפלו לה נכסים בחיי בעלה הראשון ומתה - לאביי שידם שוה: לב"ש יחלוק, ולב"ה נכסים בחזקתן. לרבא שידו עדיפה: לכו"ע זכה היבם, כיון שעומד במקום אחיו שהיתה ידו עדיפה בחייו, ונחלקו ב"ש וב"ה רק בנפלו נכסים לאחר מות הבעל.
3. אמר דין ודברים אין לי בשדה זו, ועשה קנין בזה. האם מועיל ומתנתנו מתנה?
- רב נחמן: מועיל כיון שכוונתו להקנות השדה.
  - רב יוסף: לא מועיל. כיון שהקנין על הסילוק, ולסילוק אין תוקף.
  - פירש אביי: שדברי רב יוסף כשערער מיד, אך אם עשה קנין ורק לאחר יום או יומים חזר בו, מוכח שכוונתו היתה להקנות. אמימר פסק כרב נחמן, ואף באופן שחזר בו מיד.
4. 'אין לי בנכסיך' סילק עצמו מזכותו למונעה מלמכור. מה הטעם שרק מזכות זו?
- אביי - בכל לשון סתום, יד בעל השטר [האשה] על התחוננה, וזו הזכות הכי פחותה שמפסיד: שפירות עדיפים לו כיון שאוכלם עתה - 'בוצינא טב מקרא', ואף ירושה מצויה יותר ממכירה, כיון שאינה חפצה למכור נכסי בית אביה.
  - רב אשי - 'בנכסייך' משמע ולא בפירותיהן, ומשמע ולא לאחר מיתה.
5. לר' יהודה צריך לומר 'ובפירי פירותיהן - עד עולם'. הגמרא מסתפקת מה מלשון זו מעכב. מה הצדדים?
- א. רק 'פירי פירות' לעיובא, ומה שנקט התנא 'עד עולם' אינו לשון השטר אלא התנא מפרש שכלול בזה פירי פירי פירות.
  - ב. רק 'עד עולם' לעיובא, ומה שנקט התנא 'פירי פירות' לחדש שאפי' כתב פירי פירות צריך לכתוב עד עולם.
  - ג. שניהם לעיובא - והטעם כיון ש'פירי פירות' לא נדע פירי פירי פירות, ומ'עד עולם' נטעה לחשוב שהכוונה שמוותר על הפירות עצמן לעולם. ולא נפשט הספק.
6. כתב לה 'דין ודברים אין לי בנכסייך ובפירי פירות'. ולא הזכיר 'פירותיהן'. האם נסתלק גם מהפירות?
- הגמרא סברה: שפשיטא שסילק עצמו גם מהפירות, כיון שאם סילק עצמו רק מפירי פירות, כיון שאכל את הפירות מהיכן יבואו פירי פירות. ונדחה: ששייך באופן שייך פירות שלא אכלם. וכמו שיש לפרש בשיטת רבי יהודה שאוכל פירי פירות, אע"פ שהפירות לאשה, ובהכרח מדובר באופן ששיירה. ולא נפשט הספק.

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)